

Posudek na diplomovou práci

Mgr. Dan Faltýnek, Ph.D.

Autor diplomové práce: Bc. Lucie Pospíšilová

Název diplomové práce: Raná dětská syntax s ohledem na komunikační funkci

Práce se snaží zmapovat velmi zajímavou oblast akvizice řeči, a to rozvoj skladby výpovědi. Oproti studiím pedofonologickým nebo zaměřujícím se na určité oblasti mentálního lexikonu stojí diplomantka před problematikou obtížněji uchopitelnou, dovoluji si tvrdit, její záměr nastínit alespoň něco ze zákonitostí rozvoje vytváření výpovědní perspektivy se s ohledem k tomu jeví jako odvážný, ale také sympatický. Sympatický je také její individuální přístup k problematice. Ten lze tušit za vlastním materiálem, který pro účely výzkumu sesbírala, transkribovala jej, anotovala a provedla na něm analýzu, velmi často na základě svého vhledu do komunikační situace, s pragmaticky velmi dobře podchycenou strukturou komunikátu. Myslím, že materiál a popis mohou sloužit budoucím výzkumům ke komparaci. Práce má ovšem i stinnější stránky. Jednou z nich je teoretická část, která v podstatě nemá vztah k studovanému materiálu, respektive referuje o velmi obecných teoretických východiscích (jazyk, komunikace), které zavádět není třeba, tato pasáž v podstatě nemá modelového čtenáře, slouží jen jako nutná úvodní část v předpokládané/povinné části diplomové práce. Druhou stinnou stránkou je, že popis komunikátů je do jisté míry neterminologický. Diplomantka v barvitém popisu vysvětluje okolnosti komunikace, syntaktické či pragmatické aspekty ale často nepopisuje žádným formálním aparátem. Najdeme ale místa, kde zjišťuje zajímavé skutečnosti – např. nahrazování slovnědruhových kategorií interjekcemi (s. 71). K tématu práce mám několik otázek. Jaké slovnědruhové prostředky tvoří v dětské řeči syntagmata nejdříve? Jaké slovní druhy jsou nejčastěji elidovány? Jakým způsobem je vyjadřována modalita výpovědi? Jsou pozorované jevy v diplomantčině materiálu odpovídající popisu odborné literatury, z níž čerpala, nebo pozorovala v projevech dětí nějaké odchylky? Je rozvoj jazykových kategorií u dětí pravidelný, nebo nelze zobecnit? Práci hodnotím kladně pro diplomantčinu snahu samostatně zpracovat materiál. Navrhuji stupeň C.

Dan Faltýnek

